Technische bijlage

De kosten en baten van uitbreiding van de no-riskpolis

Als uitgangspunt voor de verkenning is gekozen voor een afbakening van de doelgroep tot alle bijstandsgerechtigden die langer dan twee jaar een bijstandsuitkering hebben. Dit zijn ca. 300.000 mensen.
De huidige uitstroom uit de bijstand is voor die groep ca. 5,3%, dat zijn bijna 16.000 mensen per jaar.

Om de kosten en baten bij uitbreiding van de no-riskpolis te bepalen is eerst gekeken naar de kosten en baten per persoon. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de groep die nu sowieso al uitstroomt naar werk, en de groep die straks mogelijk dankzij de no-riskpolis uitstroomt. Deze twee groepen verschillen naar verwachting in duurzaamheid van arbeidsverband en in gemiddeld loon (vanwege het verschil in doorgroeimogelijkheden), in verzuim en in deeltijdfactor.

De kosten bestaan uit de kosten voor het gebruik van de no-riskpolis, uitvoeringskosten en kosten voor extra WIA-gebruik. Deze WIA-kosten worden veroorzaakt door een effectiviteitsverlies dat optreedt door invoering van de no-riskpolis, omdat de re-integratie van de werkgever naar verwachting minder zal zijn door het wegvallen van financiële prikkels.[1] Hierdoor zullen binnen deze groep meer mensen de WIA instromen dan voorheen. Deze kosten zijn alleen relevant bij de groep die nu al aan het werk gaat, zonder no-riskpolis.[2]

Voor gemiddeld loon is de aanname gemaakt dat men begint op 100% WML, en na vijf jaar doorgroeit naar 120%. Als aanname voor hoe duurzaam een dienstverband gemiddeld is, is vanwege het ontbreken van geschiktere informatie de vergelijking gemaakt met de doelgroep werkende Wajongers uit de monitor arbeidsparticipatie[3]. Dit komt uit op ca. 1,4 jaar. Voor de groep die er nu al in slaagt om aan het werk te gaan, is de aanname dat zij gemiddeld 50% langzamer uitstromen, dit komt gemiddeld neer op 2,3 jaar.
Voor verzuim is gekeken naar het landelijk gemiddelde (5%). Hier bovenop is 40% [4] effectiviteitsverlies genomen omdat de financiële prikkel voor re-integratie wordt weggehaald bij werkgevers. Dat geeft als verzuimpercentage 7%. Dit percentage wordt gehanteerd voor de groep die nu al aan het werk is, zonder behulp van een no-riskpolis. Voor de extra groep die met behulp van de no-riskpolis een baan zou vinden, is de aanname gemaakt dat zij een uitvalkans hebben tussen de groep die nu al werkt (7%) en werkende met een chronische ziekte (7,4%) inzitten, dus gemiddeld 7,2%.
Ook voor de deeltijdfactor is vanwege het ontbreken van geschiktere informatie voor de groep die er in de nieuwe situatie in slaagt om aan het werk te geraken is gekeken naar gegevens over werkende Wajongers uit de monitor arbeidsparticipatie. Voor de groep die nu al uitstroomt is het landelijk gemiddelde gehanteerd.

Dit resulteert in het volgende overzicht van kosten aan uitgaven no-riskpolis per persoon voor de groep die nu al werkt (1) en voor de groep die nu nog niet werkt (2).

Kosten no-riskpolis	Groep die nu al werkt (1)	Groep die nu nog niet werkt (2)
Gemiddeld loon tov WML	105%	103%

[1] Gebaseerd op onderzoek van van Sonsbeek & Gradus (2013) naar de effecten van de invoering van het nieuwe ziekte en arbeidsongeschiktheidssyteem in Nederland (waaronder invoering WIA). Hier worden de effecten van verschillende componenten van het nieuwe systeem geschat, waarbij onder andere het wel of niet hebben van een financiële prikkel.

[2] Omdat de andere groep, die straks zou uitstromen door de no-riskpolis, geschat is op aannames in vergelijking met een andere doelgroep (Wajong), is het onnodig om hier ook nog een effectiviteitsverlies af te trekken. Deze doelgroep heeft namelijk recht op een no-riskpolis.

[3] Berendsen, E., van Deursen, C., Dumhs, L. en Stoutjesdijk, M. (2021) UWV Monitor arbeidsparticipatie arbeidsbeperkten 2020. UWV.

[4] Zie het eerdergenoemde onderzoek van van Sonsbeek & Gradus (2013).

Verzuim	7,0%	7,2%
Deeltijdfactor	76,0%	70,11%
Extra WIA-kosten	195,15	-
Kosten per persoon per jaar	1.409,05	1.139,96

Voorts moet rekening worden gehouden met uitvoeringskosten voor UWV. Hiervoor wordt op dit moment de aanname gemaakt dat het gaat om €75 per persoon.

Daarnaast treden er mogelijk besparingen op, in de vorm van minder kosten voor bijstandsuitkeringen. Deze besparingen doen zich alleen voor bij de groep die nu nog niet aan het werk gaat. Deze besparingen staan in de volgende tabel, eveneens per persoon. In het eerste jaar valt deze besparing naar verwachting iets lager uit door het gebruik van de regeling vrijlating van arbeidsinkomsten.

Baten	Groep die nu al werkt (1)	Groep die nu nog niet werkt (2)
Bespaarde uitkeringslasten	Hier treden geen extra besparingen op, men is immers al aan het werk	1e jaar 12.562 p.p. p.j. daarna 15.187 p.p. p.j.